

Onderwijs en Gemeenten.

Volgens Anetabericht zullen de Gemeenten in het vervolg, wat de Rijksbijdrage in de exploitatie der Gemeentescholen betreft, niet meer behandeld worden op gelijken voet als particuliere vereenigingen, die scholen drijven, doch zal de subsidie geregeld worden in verband met de draagkracht der gemeenten.

Een ietwat zonderling bericht, dat intusschen niet tegengesproken is, dus vermoedelijk een kern van waarheid bevat. Een berichtje, dat menigeen, op wien de last van de samenstelling der gemeentebegroting drukt, al weder nieuwe zorgen voor de oogen brengt.

Het moet inderdaad de jalouzie van de worstelaars met de staatstekorten wel wekken, wanneer zij zien, hoe relatief gemakkelijk de autonome ressorten hun begrotingen nog kloppend weten te krijgen, hoe zelfs de gemeenterekeningen telken jare nog overschotten geven. Het moge ook hem, die tegenstander is der decentralisatie, tot nadenken brengen.

Doch anderszins mag men de vraag ook stellen of nu de Regeering aan alle bijdragen maar mag gaan tornen, die Zij in vroeger tijd der Gemeenten toekende. Men heeft steeds meer besnoeid in dit opzicht. Elk jaar zijn de bijdragen verminderd en de autonome ressorten hebben zich er in geschikt. Doch hier betreft het een gansch andere zaak. Hier zouden bepaalde lasten zeer ongelijk worden verdeeld.

De gemeenten hebben scholen opgericht, niet omdat het gouvernement financieel niet bij machte was, die zorg op zich te nemen, maar omdat er andere oorzaken waren, die beletten, dat de Regeering deze zaak behoorlijk ter harte nam. Toen werden de gemeenten gelijkgesteld met andere organisaties. Nu zouden plotseling de gemeenten bij deze worden achtergesteld. We meenen, dat dit niet billijk is te achten. Wel zal het zoo bekende beroep op de 300 millioen niet uitblijven, maar de vraag mag hier toch in alle rust worden gesteld: „Is alle onrecht maar goed te praten met een beroep op het gestelde doel?” Indien het een financieele noodzakelijkheid is dat de begroting tot het voorgestelde peil wordt teruggebracht, moet dan niet een iegelijk daar gelijkelijk aan medewerken?

Er is in de geheele financieele regeeringspolitiek te veel opportuniteit, te veel de gedachte, dat men het maar moet probeeren, waar het het gemakkelijkste is. Men heeft nu in dit opzicht verschillende proeven genomen op de gemeenten. Deze zijn zonder ongelukken afgeloopen, de gemeenten begonnen te denken, dat de Regeering thans wel

au bout de son latin zou zijn, wat aangaat het bekrimpen der bijdragen en ziehier een novum, dat even ongewenscht als onbillijk is.

Wil men zeer beslist van de gemeenten arm-lastige organisaties maken als sommige harer Nederlandsche zusters reeds zijn? Maar dan moge bij voorbaat het verwijt worden afgewezen, dat het de slechte financieele politiek der gemeenten zou wezen, die haar in het moeras bracht. Dan is het de Regeering en de regeeringspolitiek, die ze financieel de wieken breekt.

De Regeering bezuinigt in dezen tijd op onderwijs, onverbiddelijk en krachtig, te veel naar veler inzicht, te weinig naar anderer meening. Doch tot nu toe ging het zooveel mogelijk over de geheele linie, gelijkmatig. Particulier-, gemeentelijk- en gouvernementsonderwijs droegen gezamenlijk de lasten en rechtvaardig was het waar naar gelijkheid werd gestreefd. Deze schoone lijn behoort de Regeering ook in dezen moeilijken tijd niet om te buigen.

Trouwens Zij zou in Haar wetgeving een zeer subjectief element brengen, dat niet zonder groot gevaar is ook niet voor hare financiën. Indien toch het beginsel subsidie toekennen in omgekeerde evenredigheid met de draagkracht, wortel schoot in geheel het stelsel, dan zou men een onevenredigheid aankweeken ten opzichte van de verdeling der lasten, niet in overeenstemming met een behoorlijke opvatting van gemeenschappelijk dragen. De draagkracht toch spiegelt zich reeds af in de meerdere of mindere kracht, waarmede de onderwijszaak in den vroegeren tijd werd aangevat. Gaat men nu de subsidie ook nog eens met dezen maatstaf meten, dan krijgt men een dubbel uitbuiten van dezen factor, hetgeen wel eens ten gevolge zou kunnen hebben dat de gemeenten zoo spoedig mogelijk hare scholen liquideerden, waardoor dan het Gouvernement weder deze taak kreeg te vervullen. Misschien zou men dan in dezen tijd zeggen: „Laat de zaak maar gaan,” doch al ligt de bijl zeer na aan den boom van het Onderwijs, men kan voorshands toch niet overgaan tot het sluiten van scholen op eenigszins beteekenende schaal.

Voor de gemeenten zou zeer zeker een vermindering der subsidie — en dat zal toch wel de bedoeling zijn van het bovenvermelde plan — het resultaat hebben dat men ging overwegen, hoe men ten spoedigste van deze scholen zou kunnen afkomen. Want al is nu wel veel optimisme geweken inzake de financieele draagkracht van het Land, dit optimisme bestaat nog steeds ten opzichte der draagkracht van anderen en het zou voor de gemeentelijke financiën wel eens zeer nadeelige gevolgen kunnen hebben, wanneer de draagkracht richtsnoer werd voor

de bepaling der subsidiebedragen.

De quaestie zou ook besproken moeten worden wie dan als beslissend rechter moet optreden. Zal het Departement van Onderwijs dit doen namens de Regeering? Maar dan weten de gemeenten bij voorbaat, dat zij ook hier weder de noodige veeren zullen laten. Dan wordt haar draagkracht weder bekeken door het oogglas der noodzakelijke bezuiniging, hetwelk sterk vergrootend werkt. Dan is er geen sprake van, dat men objectief zal zoeken naar een juisten maatstaf. Dan zal ook een zeker niet bevoegde autoriteit over de geheele financiële geste der gemeenten moeten gaan oordeelen.

Maar zelfs als hiervoor een geschikte oplossing werd gevonden, dan rijst nog de vraag: „Welke normen moeten worden aangelegd? Welke factoren zal men in acht nemen bij de beoordeeling van de grootte der draagkracht van een bepaalde gemeente?” Dat de gemeenten voor dit doel een extra belasting zouden gaan heffen is uitgesloten. Geen Gemeenteraad zal in dezen tijd de lasten gaan verzwaren. Maar dan ware het te korten bedrag dus alleen te vinden in beperking der andere diensten. Dan zou dus het antwoord op de vraag naar de draagkracht der gemeenten kunnen gezocht worden in het antwoord op de vraag, hoeveel geld nog zou kunnen worden onttrokken aan de andere diensten ten bate van het Onderwijs. Dit antwoord zal dan wel moeten luiden, dat deze diensten reeds zoo ingekrompen zijn, dat geen geld meer kan gemist worden.

Zoo zal voor de gemeenten vermoedelijk alleen de weg openstaan zich te onttrekken aan dezen arbeid. Nog werken ze zonder schuld, doch de achterstand van arbeid wordt met den dag grooter. Nieuwe projecten kunnen niet worden uitgevoerd, oude bezittingen dikwijls niet goed meer onderhouden. De Regeering zal nog telkens een beroep moeten doen op de gemeenten. Zij trekke dan ook niet alle financiële kracht uit de communale organisatie. In elk geval hebben de autonome ressorten recht op een gelijkwaardige behandeling met andere organisaties. Men scheppe geen nieuwe regelen, die het evenwicht verbreken. Men late den Raden de mogelijkheid, het bestaande intact te houden.

7 December 1933.

G. DE RAAD.

Verordeningen op veterinair hygienisch gebied.

(vervolg van blz. 280)

II. De slachtverordening.

Wettelijke voorschriften met betrekking tot de vleeschvoeding van den mensch zijn reeds zeer oud.

Zij zijn reeds bekend bij de Egyptenaren, Israëlieten en Mohammedanen. De Romeinen hadden zelfs reeds een goed geregeld toezicht.

Berustten deze bepalingen in de oudheid allereerst op een godsdienstig beginsel, later, in de middeleeuwen trad dit motief meer op den achtergrond en werden op zuiver hygienische en later ook sociaal economische gronden regelingen gemaakt.

Langen tijd bleven de regelingen zuiver stedelijk. In de zestiende eeuw kwamen de eerste meer algemeene voorschriften.

In 1900 kwam de eerste rijkswet in Duitschland tot stand, sedert gevolgd door meerdere andere landen. Hoewel de Romeinen reeds openbare slachthuizen hadden, werd de groote beteekenis voor de volksgezondheid hiervan eerst in de Middeleeuwen goed ingezien.

Groote drang in de richting van verstrekkend toezicht en hooggestelde eischen in dit opzicht ontstond echter door de meerdere ontwikkeling van de wetenschap sedert de 2e helft der vorige eeuw. Er ontstond beter inzicht in de hier dreigende gevaren; zoo bijvoorbeeld het ontdekken van de overbrenging van trichinen van het varken op den mensch, het verband tusschen finnen van varken en rund en lintworm bij den mensch, de uitspraak van den beroemden Koch in 1882, dat tuberculose van mensch en dier door denzelfden bacil werden veroorzaakt, en de ontdekking der vleeschvergiftigingen, veroorzaakt niet alleen door vleesch van zieke of gestorven dieren, maar ook door na de slacht besmet vleesch.

Bovendien kreeg de vleeschkeuring oeconomische beteekenis, door ontdekking van nieuwe keuringsmethoden, waardoor minder behoefde te worden afgekeurd en vaak voor de consumptie ongeschikt vleesch door bepaalde behandeling geschikt gemaakt kan worden.

In Nederland kwam de rijksregeling op dit gebied in 1919 tot stand. (Het eerste wetsontwerp was reeds in 1868 ingediend). Bij de verdediging werd er op gewezen, dat de gemeentelijke regeling niet voldeed, dat abattoirs, gunstig werkende voor eigen kring, veroorzaken, dat het platteland het afgekeurde of niet gekeurde vleesch in grooten overvloed tot zich neemt en dat de handel zeer belemmerd wordt door bepalingen in de gemeenten, volgens welke alleen het vleesch, dat aldaar gekeurd is, als deugdelijk wordt beschouwd en invoer van vleesch, elders gekeurd, is verboden. Bovendien werd rijksregeling noodig geacht om financiële belangen te beschermen, wijl vaak voor waren van ondeugdelijke samenstelling dezelfde prijzen als voor deugdelijke worden gevraagd.

De algemeene, uniforme regeling steunt dus op hygienische en sociaal oeconomische gronden.

Dezelfde gronden, zij het in andere mate, bestaan in Indië voor het treffen van een algemeene regeling.

De handel in en het vervoer van vleesch onder- vinden veel last van de uiteenlopende regelingen, de contrôle wordt in hooge mate bemoeijkt door- dien op verschillende plaatsen een regeling ont- breekt.

Men tracht natuurlijk te slachten waar dit het goedkoopst is en te verkoopen waar hiertoe de kansen het meest gunstig zijn. Het trekken van keuringskringen en het geheel zonder toezicht laten van daar buiten gelegen gebieden, gelijk in regent- schappen nog veel geschiedt, is eigenlijk uit den booze. Men ziet dan vaak slachthuizen alleen daar verrijzen, waar zij goede winst maken.

En toch mag het doel niet zijn winstbejag; bij een doeltreffende regeling zal vaak de eene kring het tekort in een anderen moeten dekken. Hygienische maatregelen mogen niet ontaarden in fiscale.

Een algemeene regeling zal moeten beginnen met algemeen verplichtstellen van de keuring.

Voor de samenstelling van een algemeene rege- ling kan men vanzelfsprekend de Nederlandsche wet als leidraad gebruiken.

Wij zullen in het kort de samenstelling van deze wet nagaan. Deze wet (van 25 Juli 1919 Sn. 524) bestaat uit 6 hoofdstukken.

- I. Algemeene bepalingen.
Vastlegging van begrippen als slachtdieren, vleesch, vleeschwaren, dooden in nood.
- II. Van de keuring.
wat gekeurd wordt, wanneer gekeurd wordt, aangifte van voornemen tot slachten, gevol- gen van keuring, hoe gekeurd wordt, eischen waaraan diverse localiteiten moeten voldoen.
- III. Van den keuringsdienst.
Regeling door gemeenteraad bij verordening. Eischen waaraan de verordeningen moet voldoen. Bekostiging van den keuringsdienst, oprichting en financiering van slachthuizen.
- IV. Van den Invoer van vleesch en vleeschwaren.
Voorwaarden voor invoer van vleesch, keuring van ingevoerd vleesch, welke vleeschwaren ingevoerd mogen worden.
- V. Van het toezicht.
Rijkstoezicht op de uitvoering door gemeenten.
- VI. Slachtbepalingen.
- VII. Overgangs- en slotbepalingen.

Tijdelijke ontheffingen, tijdgrenzen voor met de wet in overeenstemming brengen van bestaande toestanden, naam der wet, datum in werkingtreding, afkondiging.

In 52 artikelen is hier een regeling samengesteld, die de geheele stof omvat, en waarvan diverse onder- deelen nadere uitwerking bij algemeenen maatregel van bestuur behoeven, terwijl vanzelfsprekend in de gemeenteverordeningen nog zaken ter sprake komen, welke hier niet behandeld worden.

De Algemeene maatregelen van bestuur regelen

in hoofdzaak zaken, welke door ervaring in de prak- tijk, of ontwikkeling van wetenschap en techniek ge- makkelijk wijziging moeten kunnen ondergaan, dan bij een wet mogelijk is: de uitvoering van de keuring, het merken van slachtdieren en vleesch, onbruikbaarmaking van afgekeurd vleesch en ten slotte de eischen waaraan slachterijen, vleeschwin- kels, bewaarplaatsen enz. moeten voldoen. Zooals wij reeds vroeger opmerkten, vallen deze inrich- tingen daar niet onder de Hinderwet, evenmin als men hier te lande dergelijke eischen op de Hinder- ordonnantie kan gronden.

Bij het nagaan van wat hier in een locale ver- ordening geregeld dient te worden, zal vanzelfspre- kend een andere indeeling dan de Nederlandsche Wet kent, gemaakt dienen te worden, omdat diverse onderwerpen, die in Nederland in afzonderlijke Koninklijke en ministerieele besluiten zijn geregeld, hier in de verordening zullen moeten worden op- genomen, evenals hetgeen ginds in Gemeentever- ordeningen is geregeld.

Als algemeenen regel moet men natuurlijk stellen, dat in een slachtverordening geen regelingen behoren voor te komen omtrent zaken, die met de slacht niets te maken hebben, ook al zouden zij toevallig op hetzelfde terrein zijn ondergebracht. Zoo achten wij het verkeerd, dat in de Menadosche slachtverordening bepalin- gen voorkomen omtrent een dierenkliniek en om- trent het afmaken van honden en katten.

Voor hetgeen hier geregeld moet worden, zou ik niet beter kunnen doen dan te verwijzen naar de pas door den Gemeenteraad van Cheribon aangenomen verordening. Toen ik dit ontwerp ter inzage kreeg, viel mij direkt het groote ver- schil op met den algemeen tot heden gebruikelijken vorm der vleeschkeuringsverordeningen en na ampele bespreking kwam ik tot de conclusie, dat hier een rationeele behandeling der stof plaats had. Ik wil deze verordening dan ook even in het kort bespreken.

Zij bestaat uit de volgende 9 hoofdstukken:

I. A. Algemeene bepalingen.

Hierin wordt bepaald wat verstaan moet wor- den onder de begrippen vleesch, vleeschwaren, verkoopen, slachterij, vleeschbewaarplaats, vleesch- verkoopplaats, vleeschwarenfabriek, noodslacht.

Men wil wel eens vleeschwaren van het toe- zicht uitsluiten. Dit lijkt mij minder juist. Er wor- den hier behalve de typisch Indische bereidingen (Dengdeng) ook Europeesche (worst, rookvleesch) toegepast en het komt mij noodzakelijk voor deze onder het noodige toezicht te stellen, althans hier- mede een begin te maken. Financieele redenen zullen voorloopig wel oorzaak blijven, dat dit toezicht niet zoo uitgebreid uitgeoefend kan wor- den als in Nederland, waar betreffende het ver-

duurzamen en toebereiden van vleesch bij algemeen maatregel van bestuur bepalingen zijn gesteld.

B. Eischen voor de inrichtingen.

Hierin zijn eischen gesteld, waaraan vleeschbe-
waarplaatsen, vleeschverkoopplaatsen en vleesch-
warenfabrieken moeten voldoen. De genoemde
inrichtingen worden door particulieren geëxploi-
teerd; voor de slachterij zijn geen eischen gesteld,
omdat particuliere slachterijen niet zijn toegestaan
binnen de Stads gemeente Cheribon.

Waar dit wel het geval is en ook in een pro-
vinciaal of regeeringsverordening zouden zij wel
op hun plaats zijn.

Geheel overeenkomstig de Nederlandsche wetge-
ving zijn de eischen voor vloeren en wanden zoo
algemeen en neutraal mogelijk gesteld en geen
bepaalde materialen voorgeschreven, daar de tech-
niek voortdurend uitvindingen doet, waarbij nieuw
materiaal aan de gestelde eischen blijkt te voldoen
en dus zonder bezwaar toegepast kan worden.

In dit hoofdstuk is tevens verboden, dat per-
sonen, lijdende aan een besmettelijke ziekte of open
wonden, in deze inrichtingen werkzaam zijn.

C. Van de stallen.

Bij een slachthuis behooren observatiestallen,
waar het vee korter of langer voor de slacht
verblijft. Regels voor de inrichting, waar deze
door de stadsgemeente zelf geschiedt, zijn niet
gegeven. In provinciale of regeeringsregelingen
en ook waar privé-slachthuizen zijn toegelaten,
zouden zij moeten worden opgenomen.

D. Van de slacht.

Als algemeene regel wordt slachten buiten de
openbare slachterij verboden. Naar plaatselijke
omstandigheden worden uitzonderingen gemaakt.

Omtrent de wijze van slachten wordt in acht
genomen Stbl. 1933 No. 123, waarbij reeds be-
palingen voor varkens worden gegeven.

Waar particuliere slachterijen zijn of huisslacht
is toegestaan, zal van het voornemen tot slachten
kennis gegeven dienen te worden, teneinde de
noodige controle uit te kunnen oefenen.

Het is wenschelijk in nood geslachte of gestor-
ven dieren naar het slachthuis te doen vervoeren,
indien het vleesch voor consumptie bestemd is.
Hierdoor wordt niet alleen slachten of afslachten
langs den openbaren weg en op andere onge-
wenschte plaatsen voorkomen, doch tevens het
forceeren van noodslacht.

Bepalingen voor de wijze van slachten en daarbij
in acht te nemen voorzorgen zouden voor centrale
(regeerings of provinciale) regeling vatbaar zijn.

E. Van de keuring.

De bepalingen van dit hoofdstuk leenen zich
bijzonder voor centrale regeling. Omtrent wat
goed- en afgekeurd moet worden en omtrent het
voor de consumptie geschikt maken van hiervoor
ongeschikt vleesch geeft de Nederlandsche wet-
geving zeer uitgebreide voorschriften. Waar voors-
hands een behoorlijke uitvoering van dergelijke
bepalingen hier te lande onmogelijk is en ook nog
geen dringende eisch mag worden genoemd, be-
hoeft hier nog niet zoover gegaan te worden.

Waar een centrale regeling wordt gemaakt, is
het wenschelijk omtrent het merken en de samen-
stelling van den merkinkt voorschriften te geven.
Een plaatselijke autoriteit doet dit voor zichzelf
natuurlijk niet, al zal zij vanzelfsprekend het beste
kiezen. Ongetwijfeld is de samenstelling volgens
het besluit van den Minister van Arbeid van 18
Juli 1921 No. 350 E. ook hier te lande de meest
verkiezelijke.

F. Van de behandeling van het vleesch.

Verbod van den verkoop van niet van het
goedkeuringsmerk voorzien vleesch, invoer van
vleesch, eisch tot besterving, vervoer van vleesch,
al deze onderwerpen hooren hier thuis en leenen
zich zeer voor centrale regeling. Vooral voor den
vleeschhandel tusschen keuringsgebieden onderling
is deze zeer gewenscht.

G. Van de tarieven.

Deze worden vanzelfsprekend plaatselijk gere-
geld. Men regele ze zoo dat hetgeen in totaal
per slachtdier betaald wordt in billijke overeen-
stemming is met de waarde van het vleesch en
den prijs hiervan niet onevenredig verhoogt.

H. Strafbepalingen.

Deze worden centraal of lokaal geregeld naar
behoefte.

I. Slot en overgangsbepalingen.

Deze dragen het gebruikelijk karakter.

De achtereenvolgens genoemde hoofdstukken
liggen in logische volgorde: een slachtdier wordt
gestald, geslacht, het vleesch: gekeurd, bewaard,
vervoerd, verkocht; zooals men ziet volgt de ver-
ordening zooveel mogelijk den gang van het be-
drijf.

Naar deze verordening behoort een instructie
voor het personeel, dat met de uitvoering belast
is. Bij de samenstelling hiervan kan ook de in
Nederland door den Minister van Arbeid gegeven
leiddraad ons zeer goede diensten bewijzen.

Dr. W. TREFFERS.

Cheribon, December 1933.

ADMINISTRATIEVE JURIS- PRUDENTIE.

76 B. G. S. 26 October 1933 No. 2964/c.

Een stadsgemeenteraadsbesluit, waarbij een burgemeester wordt belast met of ontheven van de functie van secretaris der stadsgemeente, behoeft geen goedkeuring der Regeering.

Bovenaangehaalde Regeeringsbeslissing berust op de volgende overwegingen.

De goedkeuring, bedoeld in artikel 24 lid 2 der Stadsgemeenteordonnantie, moet worden beschouwd betrekking te hebben op de combinatie van de betrekkingen van burgemeester en secretaris, en niet op de opdracht van de secretarisfunctie aan een bepaalden burgemeester. Deze interpretatie berust op de voorgeschiedenis der bepaling, ook van die in de Nederlandsche gemeentewet.

Heeft de Regeering met die combinatie eenmaal ingestemd, dan is de stadsgemeenteraad vrij, iederen nieuw optredenden burgemeester met de functie van secretaris te belasten en behoeft op die handeling niet opnieuw de goedkeuring van de Regeering te worden gevraagd.

De bepaling in lid 3 van het aangehaalde artikel der Stadsgemeenteordonnantie, dat de burgemeester die tot secretaris is benoemd, als zoodanig niet dan met goedkeuring van den Gouverneur-Generaal kan worden geschorst of ontslagen, is opgenomen om te voorkomen, dat de Raad zelf aan de door de Regeering goedgekeurde combinatie van betrekkingen een einde zou maken. Ligt zulks bij een ontheffing van een burgemeester van de functie van secretaris niet in de bedoeling, dan behoeft ook die ontheffing niet door de Regeering te worden goedgekeurd.

77 B. G. S. 23 October 1933 No. 2945/A.

Een zweminrichting behoort niet als een openbare vermakelijkheid te worden aangemerkt in den zin van de vermakelijkheidsbelastingverordening.

De in hoofde dezes aangehaalde Regeeringsbeslissing is gebaseerd op de overweging, dat ten aanzien van zweminrichtingen het belang voor de volksgezondheid en het sociaal nut in het algemeen zoozeer op den voorgrond treedt, dat deze inrichtingen geen geschikt object vormen voor een vermakelijkheidsbelasting. Bij het arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van 1 October 1923 (Administratieve en Rechterlijke Beslissingen 1923) werd wel beslist, dat ijsclubs, waartoe aan het publiek tegen betaling toegang wordt verschaft, als openbare vermakelijkheden zijn te beschouwen, doch de Regeering is van oordeel, dat de vergelijking tusschen Nederlandsche ijsclubs en de zweminrichtingen hier te lande niet opgaat, omdat

men in Nederland ook buiten de ijsclubs ijsvermaak kan vinden, terwijl dit ten aanzien van de zwemsport in Indië buiten de zweminrichtingen bijna nergens mogelijk is.

Aanteekening.

Naar aanleiding van bovenstaande beslissing moge ook worden gewezen op de beantwoording van een soortgelijke vraag in de „Gemeente-Stem” ddo. 19 Augustus 1933 No. 4273, luidende als volgt:

„In de eerste plaats draagt het zwemmen, meer dan het schaatsenrijden, het karakter van sport. Men spreekt van zwemsport, doch van ijsvermaak. Daar komt bij, dat het publiek door toedoen van de Overheid, voor het zwemmen vrijwel op de zweminrichtingen is aangewezen, terwijl het schaatsenrijden buiten de aangelegde-geëxploiteerde ijsbanen in het algemeen is vrijgelaten”.

78 Regeeringsomslagvel ddo. 8 November 1933 jo brief Dir. B. B. ddo. 26 October 1933 No. Dec. 102^{ee} 1111.

Het in een regentschapsverordening opgenomen verbod om zich op voor het publiek toegankelijke plaatsen, waar feestelijkheden of pasars gehouden worden, te vertoonen met eenig slag-, steek- of vuurwapen, is niet in strijd met art. 56 Rg. O.

De vraag rees of met het vaststellen van de in hoofde dezes aangehaalde verbodsbepaling de locale wetgever niet een punt regelt, waaromtrent reeds door den algemeenen wetgever is voorzien, nl. in artikel 497 W. v. S. in de Vuurwapenordonnantie (in- en uitvoer) 1925 (Staatsblad No. 498) en in de Vuurwapenordonnantie (bezit, handel en vervoer) 1925 (Staatsblad No. 499).

De Regeering is van oordeel, dat genoemde algemeene verordeningen niet aan hooger aangehaald verbod van den regentschapsraad in den weg staan.

Ten aanzien van slag- en steekwapens is het verbod van den regentschapsraad zeker geoorloofd, aangezien meerbedeelde algemeene verordeningen betrekking hebben op vuurwapens.

De bepalingen van de Vuurwapenordonnantie (in- en uitvoer) 1925 hebben betrekking op een andere materie, dan die, waaromtrent de regentschapsverordening een voorziening treft. Een vergunning tot invoer impliceert immers niet de bevoegdheid tot het bezitten van vuurwapens, waarvoor de Vuurwapenordonnantie (bezit, handel en vervoer) 1925 een afzonderlijke vergunning eischt, en nog minder tot het dragen van vuurwapens. Ook het in artikel 497 Wetboek van Strafrecht vervatte verbod om op den openbaren weg buiten noodzaak een vuurwapen af te schieten, laat de vraag, in hoeverre het dragen van vuurwapens geoorloofd is, ongeregeld en kan zich niet tegen het in de ver-

ordering van het regentschap opgenomen verbod verzetten.

Anders staat het echter met de regelingen, opgenomen in de Vuurwapenordonnantie (bezit, handel en vervoer) 1925. Waar deze algemeene verordening bepalingen inhoudt omtrent het bezit van vuurwapens, rijst de vraag, of de locale wetgever het dragen van vuurwapens door iemand, die de voor het bezit van een vuurwapen vereischte vergunning heeft verkregen, mag beperken.

Aannemende dat de locale wetgever in beginsel bevoegd is tot aanvulling van hogere regelingen, rijst de vraag, hoever die bevoegdheid tot het geven van aanvullende voorschriften zich uitstrekt. Artikel 56 Rg. O. dat de aanvullende verordenende bevoegdheid der regentschapsraden regelt, beperkt deze tot „punten”, waaromtrent nog niet voorzien is bij een hogere regeling. Hoewel deze begrenzing in het algemeen wel voldoende houvast geeft, kunnen zich grensgevallen voordoen, waarin twijfel mogelijk blijft ten aanzien van de aanvullende verordenende bevoegdheid. Vaststaat, dat meerbedoeld verbod niet in strijd is met een hogere regeling, aangezien de locale wetgever zich door het treffen van een regeling omtrent het dragen van vuurwapenen ook niet begeeft op een terrein, dat de centrale wetgever voor zich heeft gereserveerd.

De Vuurwapenordonnantie 1925 (Staatsblad No. 499) geeft immers voorschriften voor het bezit van vuurwapenen, doch de algemeene wetgever heeft niet het dragen van vuurwapenen uitputtend willen regelen. Het schijnt daarom redelijk den lokalen wetgever bevoegdheid toe te kennen omtrent het dragen van wapenen, aanvullende voorschriften te geven, te meer, omdat het gevaar, dat aan het dragen van wapenen op bepaalde plaatsen of bij bepaalde gelegenheden verbonden is, juist van plaatselijke toestanden en de mentaliteit van de plaatselijke bevolking afhangt.

Aanteekening.

Verwezen wordt ook naar de beslissing No. 68 in Locale Belangen ddo. 16 October 1933 Afl. 20.

79. Besluit 17 Novembcr 1933 No. 23.

Weigering van goedkeuring door het College van Gedeputeerden van een regentschapsverordening op grond van bezwaren, welke door de Regeering reeds in hooger beroep ongegrond waren verklaard.

Goedkeuring in hooger beroep.

Aan de door den regentschapsraad van Batavia in zijn vergadering van 23 Augustus 1930 vastgestelde „Verordening tot aanvulling van de Vischveilingsverordening Regentschap Batavia” weigerde het College van Gedeputeerden van de

Provincie West-Java indertijd de vereischte goedkeuring, wijl die verordening een ver gaande beperking van de vrijheid der regentschapsingezetenen ten gevolge zou hebben en naar het oordeel van genoemd college niet gebleken was, dat het door die verordening beschermde belang zoo groot was en zoo noodzakelijk bescherming behoefde, dat die beperking gemotiveerd zou zijn.

Van deze beslissing kwam de regentschapsraad in hooger beroep, waarbij de Regeering blijkens het besluit van 12 Mei 1932 No. 49 *) de bezwaren van Gedeputeerden ongegrond verklaarde. Niettemin meende de Gouverneur-Generaal niet aanstonds goedkeuring aan de verordening te kunnen verleen, wijl de inwerkingtreding der verordening was bepaald met ingang van den dag na dien harer afkondiging met terugwerkende kracht tot 1 Januari 1930.

Bij het schrijven van den 1sten Gouvernements-secretaris van 12 Mei 1932 No. 1274 b/A werd er tevens nog de aandacht van den regentschapsraad op gevestigd, dat het aanbeveling verdiende de bepaling van artikel 1 der verordening wat beperkter te stellen, waarvoor een redactie werd aangegeven.

In zijn vergadering van 26 Augustus 1932 stelde de regentschapsraad een nieuwe wijzigingsverordening vast, waarbij aan bedoelde bezwaren en suggesties der Regeering werd tegemoet gekomen. Het College van Gedeputeerden onthield echter opnieuw de vereischte goedkeuring aan de verordening op grond van dezelfde bezwaren als die, welke door de Regeering in hooger beroep ongegrond waren verklaard.

De regentschapsraad ging nu opnieuw in hooger beroep bij de Regeering, die aan de verordening hare goedkeuring verleende bij het besluit van 17 November 1933 No. 23.

Aan de overwegingen der Regeering ontleenen wij het volgende:

„dat de regentschapsraad van Batavia in zijn vergadering van 26 Augustus 1932 heeft vastgesteld een verordening, getiteld „Verordening tot aanvulling van de „Vischveilingsverordening Regentschap Batavia,” afgekondigd in het Provinciaal Blad van West-Java van 15 October 1929 No. 13;

dat bij de vaststelling dier verordening tegemoet is gekomen aan de bedenkingen, welke bij het besluit van 12 Mei 1932 No. 49 en het schrijven van den 1sten Gouvernements Secretaris van gelijken datum No. 1274 b/A tegen de gelijknamige door den regentschapsraad van Batavia in zijn vergadering van 23 Augustus 1930 vastgestelde verordening werden geopperd;

*) Beslissing No. 17 in Locale Belangen ddo. 1 Januari 1933, Afl. 1.

dat het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van West-Java bij zijn besluit van 7 October 1932 No. W. Bat. 127/1/24 niet-temin de goedkeuring aan de verordening heeft onthouden, op grond van de reeds aanvankelijk door dit College aangevoerde bezwaren, dat de verordening een ver gaande beperking van de vrijheid der regentschapsingezetenen ten gevolge zou hebben, terwijl niet gebleken is, dat dit vereischt wordt door het door de verordening te beschermen belang;

dat de regentschapsraad van Batavia in zijn vergadering van 27 December 1932 heeft besloten van de weigering van de goedkeuring door het College van Gedeputeerden op meerbedeelde verordening in beroep te gaan, waaraan de Regent van Batavia bij zijn schrijven van 3 Januari 1933 No. A/26/15/11 uitvoering heeft gegeven;

dat het College van Gedeputeerden in zijn tegen de goedkeuring der verordening aangevoerde bedenkingen geen nieuwe gezichtspunten heeft geopend, welke aanleiding zouden kunnen opleveren af te wijken van het in het besluit van 12 Mei 1932 No. 49 ingenomen standpunt;

dat de gewenschte monopoliseering der regentschapsvischveilingen, zonder een verbod als in de door het College van Gedeputeerden bestreden bepaling opgenomen, niet volledig tot haar recht zal kunnen komen;

dat uit anderen hoofde tegen de regentschapsverordening, waarvan beroep, geen bezwaren rijzen en de verordening mitsdien voor goedkeuring in aanmerking komt."

Aanteekening.

Verwezen wordt naar Beslissing No. 17 in Locale Belangen ddo. 1 Januari 1933 Afl. 1.

80. Besluit 14 November 1933 No. 1.

Vernietiging van het besluit van den stadsgemeenteraad van Soerabaja van 21 Juni 1933 No. 121, waarbij werd besloten tot verlaging van de huren van alle woningen der N. V. „Volkshuisvesting te Soerabaja”.

De in hoofde dezes aangehaalde vernietiging is gebaseerd op de volgende overwegingen:

„dat de stadsgemeenteraad van Soerabaja bij artikel II van zijn besluit van 21 Juni 1933 No. 121 heeft besloten om ingaande 1 Juli 1933 de huren van alle woningen der N. V. „Volkshuisvesting te Soerabaja” vast te stellen overeenkomstig de door de Bedrijven-Commissie goedgekeurde staten;

dat uit de wijze van totstandkoming van dit besluit blijkt, dat de stadsgemeenteraad van Soerabaja daarbij niet is opgetreden in haar hoedanigheid van mededirectie-orgaan van de N. V.

„Volkshuisvesting te Soerabaja” doch als bestuursorgaan der Stadsgemeente Soerabaja;

dat de stadsgemeenteraad de belangen van genoemde N. V. mitsdien heeft geregeld alsof deze vennootschap deel uitmaakte van de huishouding der stadsgemeente;

dat echter de N. V. „Volkshuisvesting te Soerabaja” een privaatrechtelijke instelling is, waarvan de gemeente weliswaar directrice is, doch welke buiten de publiekrechtelijke huishouding der stadsgemeente omgaat;

dat de stadsgemeenteraad niet bevoegd is om als publiekrechtelijk gemeentebestuur op de wijze als gebeurd is, regelend op te treden ten aanzien van meerbedeelde vennootschap, aangezien hem in deze functie blijkens artikel 70 der S. G. O. alleen competeert de regeling en het bestuur van de huishouding der stadsgemeente;

dat het besluit van 21 Juni jl. No. 121, voorzover dit de huishuren der woningen van de vennootschap regelt, mitsdien in strijd komt met artikel 70 der Stadsgemeenteordonnantie, zoodat het wegens strijd met een algemeene verordening overeenkomstig artikel 144 der Stadsgemeenteordonnantie behoort te worden vernietigd”.

Dr. H. J. LEVELT.

MALEISCH GEDEELTE.

Pepriksaan pekerdjaan² technisch dari Regentschap².

Tentang hal terseboet diatas ini orgaan telah memoewatken karangannya toewan² R. Soehadi (No. 17. 1932), M. P. J. Bogaards (No. 22. 1932) dan Soendoro (1 April 1933). Walaupoen begitoe kita merasa misih perloe memberoeraian dibawah ini, dari sebab betoel karangan² tahadi mempoenjai titel „Contrôle tentang pekerdjaan² technisch dari Kaboepaten²”, akan tetapi hanya membitjarakan pepriksaan jang berhoeboeng dengan kloewarnja wang, sedang jang akan kita kemoekaken jaitoe pepriksaan tentang pekerdjaan technisch. Tentoe sadja nanti-nantinja itoe pepriksaan berhoeboengan dengan wang djoega.

Sebagai poenggawa Regentschap kita haroes daja oepaja agar semoewa pekerdjaan² jang di djalanken daerah autonom terseboet semangkin lama semangkin tambah baik, sehingga perasaan publik, bahwa semoewa pekerdjaan jang telah didjadiken oleh Regentschap hanya tergolong klas moerah sadja dapat hilang dan ada toemboeh soewatoe penghargaän, soewatoe waardeering. Dari itoe kita timbang tida perloe menjemboenjen kekoerangannya (gebreken) dari Regentschap.

Menoeroet fatsal 119 dari ordonnantie kaboeopaten pepriksaan tentang pekerdjaannya poeng-

gawa-poenggawa jang diwadjabkan menrima dan menjetort wang (rekenplichtigen) didjalanken oleh madjelis gecommiteerden. Ajat 2 dari itoe fatsal menjeboetken, bahwa pepriksaan kas dan administratie dari rekenplichtigen tadi dilakoekan oleh gecommiteerden atau atas namanja gecommiteerden. Pepriksaan kas jang dipegang oleh kashouder hanja didjalanken apa bila mereka itoe diganti kashouder baroe. Meskipoen ordonnantie tida menjeboetken oleh siapa pepriksaan tentang pekerdjaan technisch haroes didjalanken, kita boleh menetapkan, bahwa itoe pepriksaan djoega djadi tanggoenggannja madjelis gecommiteerden. Hal ini dapat ternjata dari fatsal 18 dari ordonnantie jang menerangkan bahwa pekerdjaan sehari-harinja djadi boeboehannja madjelis gecommiteerden.

Adanja pepriksaan ini dalam practijk kebanjakan ada koerang sekali. Tentoe sadja Madjelis gecommiteerden jang menanggoeng hal itoe, akan tetapi kita haroes adil djoega dan memperengeti lain²nja. Djabatan gecommiteerde itoe sebetoelnja tida moedah, akan tetapi dari sebab boleh dibilang tida ada keoentoengannja, kita tida dapat mengharap, bahwa djabatan itoe akan didjalanken dengan sekoewat² dan sebaik²nja. Hal ini soedah biasa. Ja, tetapi pekerdjaan itoe boewat keperloewan oemoem dan jang mendjalani tida boleh pandang keoentoenganja. Ach, ini tjoema theorie sadja „Nur graue Theorie”. Practijknja lain. Boektinja? Batjalah verslag² pembijtaraan tentang mengoerangkan wang doedoek bagi anggauta² Volksraad.

Boewat memboektiken kekoeranganja peperiksaan terseboet kita ambil oempama dibawah ini. Regentschap maoe kikin loads pasar atau djembatan. Pertama directeur regentschapswerken bikin gambaran dan begrooting. Gambaran dan begrooting ini dikirim pada gecommiteerden boewat dipriksa seperloenja. Dapatkah madjelis gecommiteerden menimbang apa begrooting dan gambaran tadi betoel apa tida? Djika salah satoe lid seorang technicus, jang kepandaiannja lebih dari directeur, tentoenja dapat. Tapi djika gecommiteerden tida ada jang ahli techniek, soedah terang tida dapat menjelidiki gambaran dan begrooting tadi. Boleh djadi gecommiteerden dapat mentjotjogken harganja barang² dan perkakas² jang termoewat dalam begrooting, akan tetapi apa betoel *banjaknja* barang² dan perkakas², apa ada post² jang sebetoelnja tida perloe dimasoekkan dalam begrooting atau keloepaan tida dimoewatken, gecommiteerden tida dapat mengetahoei. Djika pekerdjaan soedah rampoeng dan terdapat ada sisahan (overschot) banjak, apakah hal itoe soewatoe boekti, bahwa bekerdja baik dan economisch? Beloem tentoe. Boleh djadi boelnja bikin begrooting ada royaal. Rantjangan² (raming) dari masing² post ada terlaloe tinggi. Djika begitoe nistjaja ada restant banjak. Bisa djoega boelnja bikin begrooting

betoel, akan tetapi boelnja mengerdjakan amat mengirit-irit, sehingga overschotnja banjak, tapi constructienja loads pasar terseboet lantas koerang baik. Bolehlah hal ini dinamai economisch? Tida, kita orang Boemipoetra bilang „Ngirit-irit dadi ngorot-orot”. Selain itoe kita haroes memperengeti djoega bahwa didalam begrooting misalnja ada termasoek soewatoe post onvoorzien, biasanja dirantjang 10⁰/₀. Djika begrooting dari soewatoe pekerdjaan ada overschotnja 10⁰/₀ kita boleh bilang itoe normal. Soewatoe keberatan jaitoe djoega hal pembikinan begrooting dan uitvoering dipegang satoe tangan. Kebiasaannja jaitoe bahwa uitvoering disrahken pada lain orang, sehingga dapat bikin correctie seperloenja. Pembatja djangan kliroe trima! Kita boekannja seorang pessimistisch, boekannja tjari²! O, tida, sama sekali tida. Jang kita tjari hanja kesempoernaan. Kita haroes memperengeti publieke opinie. Publiek senentiasa berpendapatan bahwa, dari sebab contrôle tida ada, banjak wang jang diboewang. Maskipoen bekerdja dengan soetji hati, meskipoen bekerdja baik dan economisch, djika beloem ada deskundige contrôle, pendapatan publiek misih tetep seperti diatas. Dan barang siapa menimbang dengan djedjeg, tentoe akan mengakoei bahwa contrôle ada amat koerang. Liatlah gemeente² jang besar dan provincie. Opzichter provincie mengasphalt djalan. Hoofdopzichter contrôle pekerdjaan itoe, ingenieur djoega. Nanti djika soedah rampoeng dipriksa dalam laboratorium, dan sasoedahnja opzichter trima certificaat baik dari laboratorium, baroe sadja dia poenja verantwoordelijkheid habis.

Bagaimanakah keadaan² jang koerang sampoerna ini dapat diperbaiki?

Ada beberapa djalan, dan diantaranya djalan² itoe kita haroes pilih jang moerah sendiri dan jang moedah didjalanken dalam practijk.

Oepama dengan djalan sebagai termoewat dalam fatsal 96 ajat 2 dari Ordonnantie Kaboepaten, jang mana fatsal dengan pendek memoewat, bahwa pekerdjaan², levering² dan transport² boeat kebiasaannja haroes diborongkan. Dari kita poenja pendapatan pekerdjaan² (werken) jang pantas diborongkan jaitoe jang banjak begrootingnja dan jang soekar pembikinnja, oepamanja bikin waterleiding, broncapteering d.l.l. Pekerdjaan² jang ketjil², seperti bikin loads pasar, abattoir, djembatan biasa itoe tjoekoep dibikin sendiri. Djikalau pekerdjaan² jang ketjil ini haroes diborongkan, nanti pemiaraan djalan d.l.l. dan barangkali djoega pekerdjaan kantoer secretarie haroes diborongkan djoega. Djika begitoe tida oesah Regentschap mempoenjai poenggawa. Kita poenja conclusie ja'ni bahwa ini oplossing tjoema dapat didjalanken tentang pekerdjaan² jang besar. Mengingat hal bahwa djarang sekali regentschap membikin pekerdjaan² jang besar, maka oplossing ini boleh

dibilang beloem sempoerna. Djalan lain, oepamanya dengan ambil personeel jang lebih tinggi, seperti dimana gemeente² dan regentschap² jang besar (Malang mempoenjai ingenieur dan Bandoeng architect) atau dengan abonnement pada technisch bureau, soekar didjalankan, sebab kebanyakan ongkos.

Dalam masing² Regentschap diadakan technische commissie. Kita setoedjoe sekali dengan technische commissie, asal sadja itoe commissie didirikan dari orang² jang ahli betoel, oepamanya ingenieur² atau hoofdopzichter². Lid² dari commissie terseboet dapat djoega diambil dari orang² loewar, mendjadi boekan lid² Raad. Kita rasa lebih sempoerna djika commissie itoe mempoenjai tanggoengan (verantwoordelijk), sebab djika tida begitoe dan semoewa verantwoordelijkheid misih dipegang oleh directeur regentschapswerken, meskipoen pekerdjaan soedah ditimbang betoel oleh commissie, tida akan banjak goenanja boewat ambtenaar terseboet. Djika commissie mempoenjai tanggoengan dan diberi honorarium jang pantas, tentoenja belehnja bekerdja sebaik²nja. Boewat terangnja begini: Directeur regentschapswerken soedah bikin gambaran dan begrooting boewat soewatoe djembatan. Begtooting dan gambaran terseboet telah goedgekeurd oleh commissie. Djembatan dibikin dan setelah selesai dipriksa lagi oleh commissie. Pepriksaan ini dj-djalankan djoega pada wektoenja membikin djembatan itoe. Djikalau djembatan soedah rampoeng dan commissie menimbang, bahwa baik, commissie haroes kasih certificaat pada directeur regentschapswerken. Bilamana dikemoedian hari kedapatan bahwa djembatan baroe oemoer satoe taoen lantas ambroeg, directeur tjoekoep meliatken certificaatnja dan commissie jang aansprakelijk, djangan lantas directeur sadja jang misih menangoeng. Kita rasa djika diatoer begini ada kemajaran sedikit bagi directeur, tida teroes meroes akan slempang sadja apa dia poenja pekerdjaan betoel apa tida. Adanja sekarang memang berat sekali bagi directeur, sebab senentiasa verantwoordelijk sadja.

Oplossing lain djoega. Sebeloem kita oeraiken kita akan mengakoei, bahwa djalan ini boleh di bilang soewatoe staatsrechtelijk monstium, akan tetapi boewat djaman sekarang kita tida oesah pandang itoe, baik pandang practijk sadja. Jang kita maksoedken jaitoe bahwa pepriksaan sebagai dioeraiken dalam ini karangan didjalanken oleh provincie. Provincie toch mempoenjai technici banjak; ada hoofdingenieurs, ingenieur, architecten, hoofdopzichters d.l.l. Adapoen djalannja jaitoe dengan sebagai termoeat dalam futsal 30a dari Ordonnantie Kaboepaten, jang menjeboetken, bahwa poenggawa provincie dapat diboehoehi pekerdjaan oentoek regentschap² atas printahnja madjelis gedeputeerden. Djika didjalanken begini, ada

pengharapan jang pepriksaannja akan baik sekali, sedang ongkosnja tentoenja tida begitoe banjak, boleh djadi gratis. Memang, dengan ini regentschap kasihken bagian dari autonomienja, kasih koewasa lebih banjak pada toezichthouder, akan tetapi dalam djaman sekarang kita haroes practisch dan haroes mengenet, bahwa sedang dinegri Ollanda djoega autonomienja gemeente² akan dikoerangi. (Priksalah karangannja toewan J. J. Rombach „De autonomie bedreigd” dalam orgaan tanggal 1 November 1933).

Sebagai penoetoep, kita mengharap soepaja toewan² pembatja jang lebih banjak pengatahoewannja dalam ini mengloewarken fikirannja boewat membantoe madjoenja regentschap².

R. MARGONO.

Keboemen, December 1933.

Anggaran Kaboepaten Bandoeng.

Dengan soerat tertanggal 15 September 1933 Madjelis Koemetir dari Dewan Kaboepaten Bandoeng telah mengirimkan soeatoe rentjana anggaran boeat taoen 1934. Dalam soerat terseboet Madjelis Koemetir minta maaf beloem bisa meloeloeskan djandji agar begrooting diperdamaikan dahoeloe dalam afdeeling² dari Raad. Hal itoe ta'lain hanja mengingat ongkosnja berhoeboeng dengan keadaan wang pada masa ini.

Begitoe poela sekarang beloem ditetapkan mendjadi peroesahaan hal pemakainja (exploitatie) Kantoer Raad, oleh karena menoeroet timbangan Madjelis Koemetir seanteronja exploitatie itoe bisa djoega tertampak dimana begrooting, sebagaimana dilakoekan sekarang.

Oentoek memboeat pemandangan tentang taksiran² maka sebagai keterangan diperma'loemkan, bahwa taksiran² penerimaan dari Pakerdjaan Biasa, begitoe poela penerimaan dari peroesahaan² telah dilakoekan dengan ati², demikianpoen mengingat hatsil jang telah tertampak dalam tahoen 1933 serta mengingat djoega hal kekoerangan wang contant di desa². Soenggoehpoen demikian menoeroet pertimbangan Madjelis Koemetir ada lebih ati² oentoek menetapkan post „Keloearan jang tidak terkira” jaitoe 8.52% dari keloearan jang sebenarnja, maksoednja agar soepaja tidak akan menjesal hati bilamana masoeknja penerimaan adalah koerang lagi.

Oentoek soembangan goena onkos pengoeroesan oemoem dari peroesahaan² maka ditetapkanlah taksiran² dari tahoen belakang.

Dengan mendahoeloei akan oesoelnja taxatie-commissie jang telah didirikan oleh Raad maka pengoerangan harga (afschrijving) dari peroesahaan² Pematangan dan Pasar ditetapkan 5%, dari peroesahan aer leiding 7% dari harga² pembelian,

dari peroesahaän Koeboeran f 5.— boeat tiap² tempat koeboeran jang terpakai.

Bagai peroesahan aer leiding sebetoelnja lebih baik dikoerangi harganja dengan 10%, akan tetapi karena telah memakai kalksaturator oentoek memerangi koolzuur jang ada dalam aer dan soeka meroesak besi, maka pipa² aer leiding bisa lebih lama terpakainja.

Adapoen boenga wang jang haroes dibayar oleh masing² peroesahan kepada Kaboepaten ditetapkan 5½%, jaitoe menoeroet peritoengan, jang oleh Kaboepaten haroes dibayar kepada fihak loear besarnja ± 5.49%.

Telah diadakan artikel baroe jaitoe artikel 93 „Pensioen² boeken bangsa Europa”. Ini wang disediakan oentoek membayar pensioen kepada Commies Secretarie Raad, jang telah dilepas dengan hormat. Berhoeboeng dengan ini maka djoemblah persediaan wang jang akan disimpan di bank dikoerangi dengan wang pensioen itoe.

Lantaran haroes memberi soembangan kepada Provincie oentoek pekerdjaän jang dilakoekan oleh pegawai Veeartsenijkundige Dienst Provincie bagai Kaboepaten, maka diadakan djoega artikel baroe, jaitoe artikel 64. Taksirannja ditetapkan menoeroet peritoengan ongkos jang dalam taoen 1933 telah dibajarkan kepada Provincie.

Dalam rentjana anggaran maka keadaan kesoe-karan ada lebih tertampak dari pada taoen² jang telah laloe. Adapoen boektinja ialah taksiran-taksiran dari opcenten padjak pengasilan, padjeg kendaraan, padjeg keramaian dan padjeg petasan jang dikoerangkan, begitoe poela taksiran wang pemeriksaän dan penerimaän peroesakan Pematangan dan Pasar.

Soembangan tetap dari Negri oentoek taoen 1934 dikoerangi f 22.500, sehingga djoemblah wang jang akan ditrima hanja f 76.699.

Oentoek taoen 1931 besarnja soembangan Negri adalah f 161.851, jaitoe:

Soembangan jang tetap . . .	f 127.116.—
Wang accres	„ 32.935.—
Soembangan loear biasa	„ 1800.—

Djoemblah . . . f 161.851.—

sehingga soembangan Negri oentoek taoen 1934 hanja 47% dari soembangan taoen 1931.

Oentoek taoen 1932 dan 1933 besarnja pembayaran dari Negri beroeroetan f 110.199 dan f 99.199.

Oleh karena toeroennja taksiran penerima wang, begitoe poela toeroennja soembangan dari Negri, maka Madjelis Koemetir terpaksa mengoendoerkan pakerdjaän² jang perloe, hingga datangnja waktue jang lebih baik. Berhoeboeng dengan ini menoeroet perasaän Madjelis Koemetir lebih baik tidak akan melakoekan perbaikan jang berat, akan tetapi hanja akan melakoekan pemeliharaan jang lebih kokoh.

Adapoen subsidie² hanja akan diberikan kepada badan-badan jang telah menerima itoe sedari beberapa taoen atau djika pemberian subsidie itoe kepada sesoeatoe badan, djika boleh dihanggap seperti satoe koeadjiban jang maha penting bagai Kaboepaten.

Berhoeboeng dengan hal-hal terseboet diatas maka anggaran pakerdjaän biasa, baik keloearannja, maoepoen penerimaänja djoemblah ada f 218.320, sedang post keloearan jang tidak tentoe besarnja f 17.140 atau 8.52% dari keloearan jang sebenarnja.

Dari wang sedjoemblah f 218.320 tadi maka disediakan oentoek afdeeling I, Pemerintahan Kaboepaten f 30.342 (taoen 1933 f 40.803); oentoek afdeeling II, Pakerdjaän oemoem sekedar tidak termasuk dalam afdeeling² lain f 116.02 (taoen 1933 f 132.613); oentoek afdeeling III, Rooiwezen f 6297; oentoek afdeeling IV, Pembersihan f 1900 (taoen 1933 f 5200); oentoek afdeeling V, Penerangan f 3.807; oentoek afdeeling VI, Kesehatan f 1196; oentoek afdeeling VII, Pendjagaän kebakaran f 650; oentoek afdeeling VIII, Pesanggrahan f 1.136; oentoek afdeeling IX, Pemeriksaän chewan dan daging f 4661; oentoek afdeeling X, Padjeg-padjeg f 4475; oentoek afdeeling XI, Oetang-oetang f 5.925; oentoek afdeeling, XIII, Subsidie² f 3575; oentoek afdeeling XIV, soembangan kepada dienst loear biasa ialah boeat afschrijving kantor raad f 1600; oentoek afdeeling XV, Keloearan jang tidak terkira f 17.140,

Pakerdjaän Loear Biasa mampoenjai penerimaän f 134.789. Post goena menoetoep dienst ini sekurang dinamai „Keloearan lain² besarnja f 17.229.

Boeat dienst Loear Biasa ini maka disediakan boeat afdeeling XVI, Penitjilan oetang² f 20.040; boeat afdeeling XIX, Peroesahaän² f 106.625; boeat afdeeling XX, Pensioen² bagai pegawai² boeken bangsa Europa f 7.983, dan boeat afdeeling XXI, Keloearan lain-lainnja f 17.290.

Anggaran penerimaän dienst biasa besarnja f 218.320. Diantara lain-lain onderdeel 1, memakai wang sisa dienst 1931 sekedar beloem dipakai oentoek keperloeän lain f 2330; onderdeel 2, id. id dienst 1932 f 20.884; onderdeel 4, Opcenten dari padjeg penghasilan f 30.000 (taoen 1933 f 40.000); onderdeel 5, Opcenten dari padjeg roemah tangga f 6000; onderdeel 6, Padjeg kendaraan f 30.000 (taoen 1933 f 40.000); onderdeel 7, Padjeg keramaian oemoem f 3500 (taoen 1933 f 7000); onderdeel 8, Padjeg andjing f 1000; onderdeel 9, Padjeg minoeman keras f 1000; onderdeel 10, Padjeg petasan f 2500 (taoen 1933 f 4500); onderdeel 11, Penerimaän dari verondering reclame f 400 (taoen 1933 f 300); onderdeel 12, Wang mendirikan adegan² f 7500; onderdeel 13, Pasanggrahan² f 600 (taoen 1933 f 800); onderdeel 14, Pemeriksaän chewan dan daging f 4175 (taoen 1933 f 5000); onderdeel 22, soem-

bangan tetap dari Negri f 76.699, onderdeel 23, Rente pokok dari peroesahaan² f 17.726; onderdeel 24, Keoentoengan dari peroesahaan² f 5769;

Dienst Loear Biasa sedjoemblah f 151.938. Diantara lain² onderdeel 30, penerimaan dari sisah dienst taoen 1931 sekerdar beloem dipakai oentoeik lain keperloeian ditaksir f 3409; onderdeel 31, id. id. taoen 1932 f 12.851; onderdeel 33, Afschrijving kantor Raad f 1600; onderdeel 34, Penitjilan pindjeman oentoeik peroesahaan² f 22.048; onderdeel 35, Peroesahaan pekoebroer f 6061; onderdeel 36, Peroesahaan pemotongan f 6530; onderdeel 37, Peroesahaan aer leiding f 24.750; onderdeel 38, Peroesahaan pasar f 65.784.

BIBLIOTHEEK.

Ontvangen boekwerken.

Handleiding voor locale belastingverordeningen, door Dr. H. J. Levelt, Referendaris bij het Decentralisatiekantoor. Uitgave A. C. Nix & Co., Bandoeng. Prijs ingenaaid f 3.50, gebonden f 4.—, gebonden en met wit papier doorschoten f 4.50.

Op het terrein der Indische decentralisatie zijn tot nog toe weinig publicaties verschenen, hoewel de werkzaamheden der locale gemeenschappen steeds dieper om zich heen grijpen en het publiek er steeds nauwer mee in contact komt. Speciaal geldt dit de aanraking van de ingezetenen met de locale belastingen, welke in het boek van Dr. Levelt een praktische behandeling vinden.

Aan het voorwoord van den schrijver ontleenen wij het volgende:

„Het redigeeren van verordeningen is een moeilijke arbeid, waarvoor naast kennis van het staats- en administratieve recht, en een volkomen beheersching van de materie zelve, mede ervaring en routine vereischt is. In de practijk blijken de autonome gemeenschappen met hun wetgeving dan ook niet altijd even gelukkig te zijn, zoodat tegen de door hen vastgestelde regelingen door de toezicht houdende organen vaak verschillende bedenkingen moeten worden geopperd.

Bij de samenstelling van de handleiding, welke beoogt om de in de practijk noodig gebleken voorlichting terzake te verschaffen, is in de eerste plaats gedacht aan de locale belastingverordeningen.

De handleiding is verdeeld in drie hoofdstukken.

In het eerste zijn de voornaamste wettelijke bepalingen betreffende de belastingen der autonome gemeenschappen bijeengebracht.

In het tweede hoofdstuk is in hoofdzaak de

jurisprudentie der Regeering vermeld ten aanzien van de belangrijkste vraagstukken, die bij het opstellen der verordeningen aan de orde komen. Deze jurisprudentie is bijeengezameld uit ambtelijke bescheiden, hoofdzakelijk van de laatste zes jaren. Eigen opvatting is zooveel mogelijk op den achtergrond gehouden.

Om de handleiding zoo practisch mogelijk te houden, is in den regel volstaan met een korte vermelding van het Regeeringsstandpunt. Uitvoerige documentatie met argumenten pro- en contra moet men derhalve in het boekje niet zoeken. Wellicht dat de gepubliceerde jurisprudentie echter ook wetenschappelijke belangstelling zal vinden en tot verdere bestudeering in breeder kring aanleiding zal geven.

In verschillende paragrafen van het tweede hoofdstuk worden onderwerpen behandeld, die niet alleen voor belasting-, doch ook voor andere verordeningen van belang zijn, zoodat van de handleiding derhalve een ruimer gebruik kan worden gemaakt dan voor de belastingwetgeving.

In het derde hoofdstuk zijn ten slotte modellen te vinden voor de voornaamste belastingverordeningen, elk voorzien van een toelichting, waarin de motieven voor een bepaalde wijze van redactie worden uiteengezet en op vaak voorkomende fouten wordt gewezen.

Het ligt in onze bedoeling om, indien dit boekje voldoende belangstelling ontmoet, daarop t.z.t. een supplement te doen verschijnen, waarin modellen voor andere verordeningen zullen worden opgenomen.

De Adviseur voor de Decentralisatie, Mr. W. A. H. Fuchter, leidt het boek met de volgende woorden in:

„De suggestie tot het samenstellen van een Handleiding voor locale belastingverordeningen is van de Regeering uitgegaan, wijl in de practijk de behoefte daaraan duidelijk aan den dag trad.

In de laatste jaren heeft zich uit de talrijke beslissingen, welke door de Regeering ten aanzien van verordeningen der lagere gemeenschappen zijn genomen, een uitgebreide jurisprudentie ontwikkeld, waaraan tot nog toe weinig publiciteit is gegeven. Voor een juiste redactie der verordeningen is een kennis der jurisprudentie echter onontbeerlijk.

In de onderwerpelijke handleiding is bedoelde jurisprudentie zoo volledig mogelijk verwerkt, terwijl het praktische nut van het boekje nog belangrijk wordt verhoogd door de toevoeging van verschillende modellen met toelichting voor de meest voorkomende belastingverordeningen.

Ik acht het werk van Dr. Levelt daarom van groot praktisch nut, zoowel voor de autonome

gemeenschappen zelf als voor de toezichhoudende organen, terwijl ik ervan overtuigd ben, dat het ook in bestuurs- en rechterlijke kringen belangstelling zal trekken".

Verkorte inhoudsopgave uit andere periodieken.

De Gemeentestem, Nr. 4274.

Een ernstig woord in een ernstigen tijd I.

Zie het vervolg en slot in Nr. 4275.

De Gemeentestem, Nr. 4275.

Een ernstig woord in een ernstigen tijd II (vervolg en slot).

Schrijver schets de moeilijkheden, welke de overheid in deze crisistijden heeft te overwinnen en is van meening, dat behoefte bestaat aan een deugdelijke centralisatie in de verhouding tusschen Rijk en gemeenten. Uit dit artikel, waarvan wij de lezing in het bijzonder aanbevelen aan hen die meenen dat het Adviseurskantoor uit den tijd is, nemen wij het volgende over:

Er moet dus bezuinigd worden. Op dit standpunt staat thans vrijwel iedereen. Ieder is overtuigd van de noodzakelijkheid, dat de overheid op hare uitgaven moet bezuinigen. Het moeilijke van het geval zit echter in de wijze van bezuiniging, in de vraag waarop moet worden bezuinigd. Het is met de bezuiniging als met een „preek”. Wanneer men een kerkdienst bijwoont en de geestelijke wijst op de wonden en op de zondige plekken in den mensch of, om een meer alledaagsche uitdrukking te bezigen, hij geeft er eens goed van langs, dan vinden wij de preek heel mooi en wij zien spoedig om ons heen wie zich dat kan aantrekken, maar wij verzuimen zoo heel vaak naar ons zelf te zien. Wanneer onze lezers de hand in eigen boezem willen steken, zullen zij ontdekken, dat zij in dit opzicht niet zooveel beter dan wij zijn. Precies zoo is het ook met de bezuiniging. Iedereen wil bezuinigen, maar bij een ander en niet bij zich zelf, op andere diensten en niet op eigen dienst, waarbij men zich dan al spoedig op zijn principes beroept. Zal er daadwerkelijk tot bezuiniging kunnen worden gekomen, dan dient men ook aan zijn, vaak ook wel vermeende, principes een offer te brengen.

Van de gemeentebesturen mag worden geëischt, dat zij met de Regeering zullen samenwerken om, zoo mogelijk, de gemeenten door de crisis heen te helpen ondanks de donkere wolken, welke den hemel verduisteren en dat zij trouw op hun post zullen blijven. Maar daarnaast hebben de gemeentebesturen noodig hulp en bijstand van de Regeering. En hiervoor is weer noodig een apparaat, dat wij helaas missen, ten

minste, dat niet werkt, zooals wij dat voor de gemeentebesturen bedoelen. In een zeer lezenswaardig artikel in het „Algemeen Handelsblad” van 19 Juni j.l. onder den titel „Eenheid in het staatsbestuur” wordt er terecht op gewezen, dat een deugdelijke centralisatie in de verhouding tusschen Rijk en gemeenten tot nu toe niet is aangebracht: de rijksbureaux en de rijksdiensten staan nog elk op zich zelf tegenover de gemeentebesturen. De groote verscheidenheid van de rijksbureaux en de rijksdiensten maakt de verhouding van het Rijk tot de gemeentebesturen onnaspeurlijk. Het Rijk zelf schept steeds nieuwe verhoudingen van het Rijk tegenover de gemeenten. Na er op gewezen te hebben, dat onderscheidene departementen rechtstreeks betrokken zijn bij de financiële positie der gemeenten, zegt het Handelsblad, dat in den Ministerraad voor dit vraagstuk van de verhoudingen tusschen Rijk en gemeenten niet die belangstelling kan bestaan, welke noodzakelijk schijnt om éénheid te verkrijgen en vraagt het ten slotte, of hier niet nog een bestuurslacune is. Wij meenen deze vraag bevestigend te moeten beantwoorden. Wij meenen, dat het gebrek aldus kan worden verholpen door een deugdelijke centralisatie in de verhouding tusschen Rijk en gemeenten onder te brengen bij het departement van binnenlandsche zaken, het departement, dat zich daartoe het meest eigent en dat daarvoor het meest is aangewezen.

Beslag ten laste van gemeente-ambtenaren.

B. en W. van 's Gravenhage wijzen er op, dat het in steeds toenemende mate voorkomende beslag onder de gemeente op wedden van gemeenteambtenaren, ter zake van schulden welke zij niet betalen, doordat zij geen orde in hun geldelijke zaken hebben, de gemeentelijke administratie belast met tal van extra-werkzaamheden. Genoemd college is van meening, dat in de gevallen, waarin ergerlijke financiële wanorde of verkwisting van een ambtenaar aanleiding geeft tot beslag op wedde of verzoeken om korting, tot een ontslag wegens ongeschiktheid behoort te worden overgegaan.

Wij zijn van meening dat in Indië, waar de door B. en W. van 's Gravenhage gesignaleerde misstand in nog veel sterkere mate voorkomt, een strenger optreden dan tot nu toe zeer gewenscht is, eventueel in samenwerking met de plaatselijke anti-woekervereenigingen.

De Gemeentestem, Nr. 4276.

Naar gelijkvormigheid van bezoldiging? I

Zie het vervolg en slot in Nr. 4277.

De positie der ambtenaren.

De schrijver neemt de verschillende maatregelen in beschouwing, welke den laatsten tijd ten opzich-

te van de ambtenaren zijn getroffen. Het vervroegd ontslag noemt hij een maatregel welke onbillijk en gevaarlijk is. Hij besluit zijn artikel met den wensch, dat de Regeering zeer binnenkort een geruststellende verklaring aflegt ten behoeve van het korps ambtenaren, op wie zij moet vertrouwen en ook moet kunnen vertrouwen. Ook in het belang van de rechtszekerheid van de ambtenaren, waarvoor ook de Regeering veel gevoelt blijkens de voorlaatste overweging van het in No. 4272 opgenomen Kon. besluit van 10 Juli j.l. Stbl. No. 358 (geval Kerkrade).

De Gemeentestem, No. 4277.

Naar gelijkvormigheid van bezoldiging? (vervolg en slot).

De schrijver bespreek uitvoerig het aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden ontwerp van wet, in den vorm van een wijziging en aanvulling van de artt. 125 en 126 der Ambtenarenwet 1929, waardoor het centraal gezag in staat wordt gesteld te treden in een beoordeeling van de bezoldiging van het personeel in dienst der lagere autonome gemeenschappen, ten einde de op dit gebied zoozeer gewenschte gelijkvormigheid te bevorderen. De schrijver vat diens meening over het wetsontwerp aldus samen, dat naar den vorm daartegen geen bezwaren zijn in te brengen; dat in het licht van de Memorie van Toelichting het gevaar dreigt van een toepassing, die niet is in overeenstemming met het doel der ambtenarenwet en dat — blijft de toepassing beperkt tot een incidenteel ingrijpen — de voorgestelde gelijkvormigheid van bezoldiging niet spoedig zal worden bereikt.

Over de wijze, waarop aan de wetsbepalingen — komt de wijziging tot stand — uitvoering zal worden gegeven, geeft de Memorie van Toelichting verder geen andere opheldering, dan dat van de voorlichting van Gedeputeerde Staten een ruim en nuttig gebruik zal worden gemaakt.

De Gemeentestem No. 4278.

Vervroegd ontslag van oudere ambtenaren.

In een ingezonden stuk wordt stelling genomen tegen het in No. 4277 opgenomen artikel „De positie der ambtenaren”. Met onderschrift van de Redactie.

De Gemeentestem No. 4280 t/m 4282.

Twee belangrijke wetsontwerpen.

De schrijver oefent scherpe kritiek uit op twee voor de gemeenten zeer belangrijke wetsontwerpen welke bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn ingediend, nl. een ontwerp, strekkende tot vermindering van de uitkeeringen per

inwoner, waarop de gemeenten ingevolge de wet van 15 Juli 1929, Stbl. 388 aanspraak hebben en een ontwerp betreffende steunverleening aan noodlijdende gemeenten en het nemen van maatregelen teneinde noodlijdendheid van gemeenten zooveel mogelijk te voorkomen.

De schrijver besluit zijn artikel aldus:

Wat — meer nog dan de overschatting van het eigen kunnen — in de beide wetsontwerpen hindert, is het over regeeringswisselingen heen zich handhavende streven naar machtsusurpatie en de daaruit voortspringende verachting voor het mooie en goede in ons gedecentraliseerde publieke leven. Bedroevend is de drang naar overheersching, boven de grenzen van eigen capaciteiten uit, door de macht van het geld. Gevaarlijk is deze ziekte des tijds, omdat haar koortsen de waanvoorstelling doen ontstaan, als zouden de gemeentebesturen in het algemeen hun historische roeping niet hebben verstaan en als zou met een machtswoord het centraal gezag de eigenschappen zich kunnen geven, die slechts met jarenlange ervaring kunnen worden verworven.

De wet van 1929 dient grondig te worden herzien, doch na deugdelijke voorbereiding en met deskundigheid en niet uit baatzucht, niet willekeurig. Vooral: niet tot moedwillige scheping van een volkomen financieele afhankelijkheid van de gemeenten.

„Ce ne sont que des gueux,” zeide de Voorzitter van den Raad van Financiën van de Nederlandsche edelen, die onder aanvoering van Lodewijk van Nassau hun smeekschrift aan de Spaansche landvoogdes overhandigden.

„Elles seront des gueuses,” schijnt het huidige Departement van Financiën met deze wetsontwerpen te willen zeggen van de Nederlandsche gemeenten. Laten onze gemeenten het den geuzen nazeggen en antwoorden: „fidèles au Roy jusques à la besace” en trouw blijven aan de haar opgelegde taak!

Volgens een bericht in No. 4282 heeft de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten in een tweetal aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gerichte adressen haar bedenkingen uiteengezet tegen bovenbedoelde wetsontwerpen.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, No. 35.

Uitgifte in erfpacht of verkoop van gemeentegronden (vervolg en slot).

Zie de toelichting bij No. 33 (Locale Belangen, blz. 370).

Statistiek der inkomens en vermogens in Nederland 1931/2.

Hieraan wordt o.m. het volgende ontleend: Voor zoover de inkomstenbelasting aangaat, is

deze achteruitgang van f 4.367.241.000 tot f 4.206.438.000 voor het totaal der zuivere inkomens en van f 91.048.000 tot f 82.670.000 voor het bedrag van de belasting. Wat de vermogensbelasting aangaat, is de vermindering aanzienlijker en wel van f 15.623.203.000 tot f 14.300.209.000 voor de vermogens en van f 82.670.000 tot f 13.497.000 voor het bedrag van de belasting. Niet onbelangrijk is het te vermelden, dat 10975 personen met een gezamenlijk vermogen van f 509.074.000 (gemiddeld dus f 46.000) wél in de vermogens- en niet in de inkomstenbelasting waren aangeslagen.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, No. 36.

Korting op de uitkeeringen aan gemeenten ingevolge de Financieele-verhoudingswet 1929.

Behelst den volledige tekst van het tot de Regeering gericht adres der Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten. Dit adres behandelt vervolgens: het ernstig karakter van den Regeeringsmaatregel; aantasting grondslag Wet-de Geer; financieele gevolgen voor de gemeenten; wettelijke voorziening met het oog op den scherpen val der uitkeeringen in 1936.

Indexcijfers der kosten van het levensonderhoud Amsterdam en 's Gravenhage, 2e kwartaal 1933.

In Amsterdam en 's Gravenhage zijn de indexcijfers voor de arbeidersgezinnen gedaald met resp. 0.4% en 0.3%. Het indexcijfers voor gezinnen van meergegoeden is te Amsterdam met 0.9% gedaald, in 's Gravenhage is dat voor ambtenaarsgezinnen gelijk gebleven. De indexcijfers over Juni waren:

Amsterdam. Arbeidersgezinnen 137.4; gezinnen van meergegoeden 137.5 (alle cijfers op de basis van het peil der prijzen vóór den oorlog = 100).

's-Gravenhage. Arbeidersgezinnen 132.2 (de prijzen vóór den oorlog = 100); ambtenaarsgezinnen 64.2 (de prijzen in 1921 = 100).

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, No. 37.

Rijks-, provinciale en gemeenteleeningen.

Het artikel bevat volledig de door het Centraal Bureau voor de Statistiek ter beschikking gestelde overzichten betreffende de Rijks-, provinciale- en gemeenteleeningen over het 2e kwartaal 1933 en wijdt daaraan de gebruikelijke bespreking.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, No. 38.

Arrest Hooge Raad 5 Mei 1933, art. 1401 B.W., o nrechtmatige overheidsdaad.

Het wettelijk begrip „onrechtmatige daad”

omvat niet slechts een handelen of nalaten, dat inbreuk maakt op eens anders of in strijd is met des daders rechtsplicht, maar ook een handelen of nalaten, dat indruischt tegen de zorgvuldigheid, welke in het maatschappelijk verkeer betaamt ten aanzien van eens anders goed.

Ook de Overheid kan zich schuldig maken aan zoodanig handelen of nalaten, wanneer zij aan dat verkeer deelneemt op gelijken voet als een bijzonder persoon door handelingen te verrichten, die naar haar aard niet slechts door de Overheid maar ook door een bijzonder persoon kunnen worden verricht.

Dit is het geval, wanneer een gemeente, zij het ter vervulling van haar Overheidstaak, in een voor het publiek toegankelijk water boeien beschikbaar stelt om schepen daaraan te meren.

Daaruit volgt, dat indien de gemeente schuld treft voor den ondeugdelijken staat, waarin zoodanige boei verkeert, en degene, die van de boei overeenkomstig haar bestemming gebruik heeft gemaakt, door dien ondeugdelijken staat schade heeft belopen, de gemeente ingevolge art. 1401 van het Burgerlijk Wetboek gehouden is die schade te vergoeden, evenals een bijzonder persoon daartoe gehouden ware, indien hij de boei beschikbaar had gesteld.

Een nieuw arrest betreffende de onrechtmatige overheidsdaad, door Mr. Dr. H. Vos.

In de sedert het arrest van den Hoozen Raad van 20 November 1924 (W. G. B. 1925, No. 1) gekoesterde illusie dat in de jurisprudentie met betrekking tot de aansprakelijkheid voor onrechtmatige overheidsdaden zeer duidelijk een lijn viel waar te nemen, is naar schrijvers meening door het arrest van 5 Mei j.l. (zie boven) een ernstige storing gebracht.

Sinds de Hooze Raad toch in dat jaar in beginsel heeft uitgesproken, dat art. 1401 B. W. niet is beperkt tot privaatrechtelijke verhoudingen, maar ook voor het publiekrecht geldt, is er geen enkele reden meer om voor overheidsdaden naar een aankoopingspunt met het privaatrecht te zoeken, om onderscheid te maken tusschen handelingen der overheid, die ook, en handelingen der overheid, die niet door een bijzonderen persoon verricht kunnen worden, om in het eerste geval wél en in het laatste geval niet een aansprakelijkheid krachtens art. 1401 te aanvaarden.

Vermindering der Rijksuitkeering.

De volledige tekst van het wetsontwerp met memorie van toelichting.

Steun aan noodlijdende gemeenten.

De volledige tekst van het wetsontwerp met memorie van toelichting.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, Nr. 39.

De draagkrachtfactor in het ontwerp van wet tot korting op de uitkeeringen uit het gemeentefonds, door Dr. C. van den Berg.

De schrijver toont in dit artikel de onhoudbaarheid van den voorgestelden „draagkrachtfactor” aan.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, Nr. 40.

Wetsontwerp tot vermindering van de uitkeering uit het Gemeentefonds.

De volledige tekst van het adres, dat de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten onder dagteekening van 29 September heeft gericht tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wetsontwerp tot steun aan noodlijdende gemeenten. De volledige tekst van het adres, dat de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten onder dagteekening van 2 October heeft gericht tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, Nr. 42.

Het wetsontwerp tot wijziging van de Ambtenarenwet, door Mr. H. J. H. Nauta.

Schrijver maakt eenige opmerkingen met betrekking tot de staatsrechtelijke zijde van dit wetsontwerp en beperkt zich daarbij tot het gedeelte dat zich met de gemeentelijke salarisregelingen bezighoudt.

Wordt het wetsontwerp, tot wet verheven, dan zal de toestand dus zoo zijn geworden, dat de Kroon in eerste en hoogste instantie het contrôlerecht over de bezoldigingsregelingen uitoefent. Staatsrechtelijk acht schrijver deze oplossing een heel wat gelukkiger dan de bestaande constructie. Het opdragen van het toezicht aan Gedeputeerde Staten op de regelingen van de rechtspositie (inclusief dus de bezoldigingsbesluiten) van het gemeentepersoneel als hoogste instantie heeft hem nimmer kunnen bevredigen.

Voor hen—in de laatste jaren zijn dat er steeds meer—die in den ambtenaar geen middel zien waardoor de gemeenschap haar doelstellingen tracht te verwezenlijken, maar een doel op zich zelf; die voorts—en dit zijn er nog meer—de gemeentelijke taak voor een groot deel achten te bestaan in de regeling van de salarissen van haar personeel, voor diegenen zal het wetsontwerp weinig goed voorspellen. Voor hem, die deze zaken nuchterder beziet, voor wien de ambtenaar inderdaad middel is en geen doel, voor wien de regeling der salarissen daarom slechts een zeer ondergeschikt punt uitmaakt van de belangrijke taak der gemeente, voor hem zal het wetsontwerp weinig reden tot treurnis zijn,

Financieel overheidsbeheer, 8e jaargang, Nr. 17.

Nederl. Indië: De bevoegdheid tot het doen van uitgaven ten laste der begrooting, door W. van der Peyl.

Na te hebben geconstateerd dat de besturen der zelfstandige gebiedsdeelen in Nederl. Indië door de wettelijke voorschriften gedwongen worden meer aandacht te besteden aan de vraag wie tot het doen van uitgaven bevoegd is of bevoegd moet worden verklaard dan de provinciën en gemeenten in Nederland, neemt de schrijver vervolgens in beschouwing: wat met het doen van uitgaven worden bedoeld, de bevoegdheid tot handelingen welke uitgaven ten gevolge hebben binnen de grenzen der begrooting, machtiging van het dagelijksch bestuur door den raad, machtiging van anderen, de toepassing van het stelsel der gelden ter goede rekening, enz. Schrijver besluit zijn artikel aldus:

In Indië zijn de bepalingen en werkmethodes van de zelfstandige gemeenschappen meestal overgenomen van het land met zijn geheel ambtelijke en gecentraliseerde bestuursvoering.

Daar de autonome lichamen hier geen natuurlijke ontwikkelingsgang hebben gehad, doch plotseling bij wet en ordonnantie in het leven zijn geroepen, is dit zeer wel verklaarbaar.

Voor het land past deze formeele werkwijze wel, doch de op Westersch-democratische leest geschoeide gemeenten, enz. hebben evenals de gemeenten en provinciën in Nederland in veel gevallen geen behoefte aan deze streng formeele regelingen.

De samenstelling en inrichting van haar besturen en haar kleinere omvang maken andere werkmethodes gewenscht en mogelijk. Dat men langzamerhand tot dit inzicht komt, blijkt reeds bij de gemeenten.

Ook voor de regentschappen en de kleinere gebiedsdeelen in de buitengewesten zal het m.i. een verbetering zijn dat de bepalingen die ik hiervoor besprak en de daarmee verbonden werkmethode spoedig verdwijnen (behoudens gedeeltelijke handhaving in gevallen waarin zulks kennelijk gewenscht is; zoo zal bijv. het stelsel van gelden ter goede rekening tot het doen van betalingen in veel gevallen nog wel gehandhaafd dienen te worden, zij het ook op veel kleinere schaal dan thans vaak geschiedt). Alleen voor de provinciën, die een groot gebied omvatten, zullen ze misschien gehandhaafd kunnen blijven.

Financieel Overheidsbeheer, 8e jaargang no. 18.
Hoeveel bedraagt de credietprijs voor overheidsleeningen e. d.:

Hierin wordt een overzicht gegeven van de

in het 3e kwartaal in Nederland plaats gehad hebbende openbaren emissies en van de onderhands gesloten leeningen. De gemiddelde credietprijs voor openbare emissies was 4.24%, die van onderhands gesloten leeningen 4.73%.

Financieel Overheidsbeheer, 8e jaargang no. 19.

Gemeentelijk financieel beheer in de toekomst, door P. van Dienst.

Na te hebben uiteengezet, dat het ook in de eerstkomende jaren heel wat moeite en zorgen voor de gemeentebesturen zal geven, om met de beschikbare middelen de financieele eindjes aan elkaar te knopen, waarschuwt de schrijver er voor, het vertrouwen in de toekomst niet te verliezen. Hij haalt daarbij aan dat Prof. Aalberse in zijn rede, gehouden op de 17e internationale arbeidsconferentie te Genève, de tegenwoordige periode beschouwde als een, waarin wij de geboorteweën van een nieuw tijdperk moeten ondergaan. In het vertrouwen dat de wereld deze weën niet voor niets geleden heeft, hebben wij ons voor te bereiden, opdat de toekomst ons paraat vinde. Vervolgens beveelt schrijver op grond van de huidige ervaringen als gezond financieel beheer voor de toekomst aan: 1e het kweken van reserves, ook voor de verbruikshuishouding en 2e het beperken van kapitaalsuitgaven in perioden van hoogconjunctuur.

Het doet schrijver genoegen te kunnen constateeren, dat ook de meeste gemeentebesturen reeds vroeger de noodzakelijkheid van reservevorming in de gemeentelijke bedrijven hebben ingezien, ten gevolge waarvan de meeste dier bedrijven financieel gezond en krachtig zijn, hetgeen er in niet geringe mate toe bijdraagt de credietwaardigheid der gemeente te verhoogen.

Anders staat het z.i. met betrekking tot de verbruikshuishouding der gemeente. Ten aanzien van deze huishouding moet helaas worden geconstateerd, dat menig gemeentebestuur laten wij het maar noemen te optimistisch is geweest

bij de beoordeeling van hetgeen de toekomst in haar schoot borg. Weliswaar beschikten sommige gemeenten bij den aanvang der crisis overniet onaardige reserves, gevormd uit batige saldi gekweekt in de gunstige jaren, doch feit is, dat vele gemeenten reeds in het eerste jaar van de crisis aan den grond zaten en al heel spoedig bij de rijksregering moesten aankloppen om financieelen steun.

In elk geval heeft z.i. de tijd geleerd, dat beperking in het voteeren van kapitaalsuitgaven in perioden van hoogconjunctuur geboden is en men zich steeds zal hebben af te vragen of de uitvoering van bepaalde werken al of niet dringend noodzakelijk is. Gedooft uitvoering van noodzakelijke werken geen uitstel, dan zal het in vele gevallen oneconomisch zijn daarvoor geen gelden beschikbaar te stellen. Worden daarentegen door het uitstel van uitvoering geen economische of andere belangen van beteekenis geschaad, dan zal men als regel verstandig doen de uitvoering op te schorten. Hierdoor kan worden bereikt, dat in tijden van werkloosheid in het particuliere bedrijfsleven de overheid in staat is productief werk te verschaffen, hetgeen en de gemeentefinanciën in het bijzonder en de maatschappij in het algemeen niet anders dan ten goede kan komen.

PERSONALIA.

Gekozen: tot lid van den Gemeenteraad van Palembang H. W. Dilg.

Benoemd: tot lid van den Minahassaraad J. Mulder te Koeranga,
tot lid van den Regentschapsraad van Demak J. C. W. van Royen,
tot Administrateur van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel J. J. Rombach, gewezen Administrateur bij de Provincie Mid-den-Java.